

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hki

ESAB NO : 1982/251
KARAR NO : 1983/146

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanıklar : Doğan Alkaya ve arkadaşları
O L A Y : Sanıkların 28-2-1971 tarihinde Atatürk'e ait olmadığı halde Ata-

türk'e izafe ederek yüksek tahsil talebe derneğinin camlı çerçevesi içerisine beyanname astıkları, bu beyanname "Zavallı bir halkız" sözünü Atatürk'ün beyan ettiğini ifade ederek Atatürk'ün manevi şahsiyetini küçük düşürmek istedikleri, sosyalizmi geliştirmek, gerçekleştirmek, emekçilerden yana bir düzen kurmak ve bu suretle işçi sınıfını idareye egemen kılmak gerektiğini beyan ederek, beyanname ile komünizm propogandası yaptıkları, Gemlik C.Savcılığınca ileri sürülerek haklarında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Gemlik Sorgu Hakimliği: 16-10-1971 günü, 1971/11-24 sayı ile; yaptığı ilk soruşturma sonucunda sanıkların eylemlerine uyan TCK.nun 142/1-2.maddesi uyarınca cezalar dırılmaları için haklarındaki son soruşturmanın Bursa Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Bursa 2.Ağır Ceza Mahkemesi: 12-11-1971 günü, 1971/248-201 sayı ile; atılı suçun, devletin kişiliğine karşı işlenmiş suçlardan olduğu ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla bağlantılı bulunduğu,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi: 30-3-1982 günü 1972/64-29 sayı ile; İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının, 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesi uyarınca davanın Askeri Mahkemelerde görülmesi gerektiğine dair bir talebi alırmada tevdi edilmiş bulunduğu, sıkıyönetim ilânını gerektiren silâhlı kalkışma mahiyetindeki eylemlerle ve bir başka dava ile bağlantılı bulunmadığı,

Gerekçeleriyle görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosya kendisine gönderilen Yargıtay Ceza Genel Kurulu: atılı suçun, sıkıyönetim ilânından önceki ortamda işlenen ve sıkıyönetim ilânına genel olarak sebep olan suçlardan bulunduğu gerekçesiyle, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi: Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun kararına mahkemenin uymak zorunluluğu bulunmadığını, çünkü yetkisiz bir kurul tarafından verildiğini, bu nedenle uyuşmazlığı çözmeye Anayasa'ya göre, yetkili bulunan Uyuşmazlık Mahkemesi kuruluncaya kadar dosyanın bekletilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y.İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 11-4-1983 gütü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Sanıklara atılı suç, 28-2-1971 günü Gemlik'de işlenmiştir.

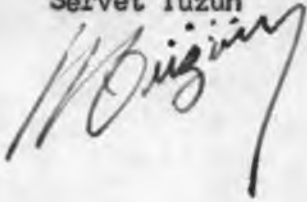
Daha önce ilân edilen sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanıp, kesinleşmeyen davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve yürürlükteki sıkıyönetim yasa'sının görevli ilgili maddelerinin gözönünde tutulması suretiyle dava konusu eylemlerin değerlendirilmesi gerekir.

Bu görüşten hareketle incelenen dosya içeriğinden, atılı suçun, siyasal ve ideolojik amaçlı olduğu, devletin varlığına yönelik bulunduğu ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu açıktır.

Ancak suçun, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a. maddesinde öngörülen süre dışında işlenmesi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla ortak ve genel amaç içerisinde, örgütsel ve organik bağlantılı işlendiği hususunda dosyada hiç bir somut kanıt rastlanmaması nedenleriyle davanın, Adli Yargı yerinde görülmesi ve Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 12-11-1971 günlü, 1971/248-201 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 11-4-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verilmiştir.

Başkan
Servet Tüzün

Uye

İsmail Oğuz

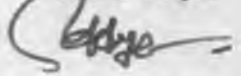
Uye

Nevzat Doğan

Uye

Y. İsmet Ayer

Uye

Yaşar Ciftçioğlu

Uye

Ergun Arğan

Uye

Nail Yücel

S.Y.